

Agendapunt
voor de vergadering van het algemeen bestuur RUD Drenthe
5 juli 2021

Datum: 21 juni 2021

Opsteller: M. van den Berg

M. Heidekamp-Prins, directeur RUD Drenthe

Openbaar: ja

Advies eigenarenoverleg 25 mei:

Akkoord, na kleine wijziging dictum.

Onderwerp

Rapport Commissie van Aartsen – eerste inzichten

- 1. Kennis te nemen van het rapport Commissie Van Aartsen - 'Om de leefomgeving – omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur'.**
- 2. Kennis te nemen van de eerste inzichten/duiding adviezen.**
- 3. Een aantal adviezen te betrekken bij het op te stellen plan van aanpak naar aanleiding van de evaluatie GR RUD Drenthe en voor het overige eerst het besluit van de Minister af te wachten.**

Inleiding

Op 4 maart heeft de commissie Van Aartsen het rapport 'Om de leefomgeving – omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur' aangeboden aan demissionair staatssecretaris van Veldhoven. De commissie komt met adviezen om te komen tot het eerder ingrijpen in de leefomgeving en milieuschade voor te zijn.

De RUD Drenthe heeft met waardering kennis genomen van het advies van de Commissie van Aartsen. Het is aan het volgende kabinet om met een beleidsreactie op het rapport te reageren. In dit agendapunt wordt een korte samenvatting van het rapport beschreven en is een eerste duiding opgenomen van de mogelijk gevolgen van het rapport voor de RUD Drenthe en de deelnemers.

Het rapport is als bijlage opgenomen.

Motivatie

1.1 Tien maatregelen voor een effectief, slagvaardig en toekomstbestendig stelsel

De commissie is van oordeel dat het stelsel niet goed functioneert en niet voldoet aan de oorspronkelijke bedoeling van de commissie-Mans. Fragmentatie en vrijblijvendheid verhinderen adequate bescherming van de leefomgeving, schaden het vertrouwen in de overheid en veroorzaken economische schade. De commissie komt met tien maatregelen voor een effectief, slagvaardig en toekomstbestendig stelsel (zie ook de samenvatting van het rapport, pagina 5-7).

- a. De ondergrens voor de omvang van de omgevingsdiensten verhogen
- b. Kwaliteit verbeteren en afstemmen op aard van inrichtingen
- c. Meer prioriteit, capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging.
- d. Hetzelfde basistakenpakket voor elke Omgevingsdienst
- e. Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering

- f. Verplichting tot informatie-uitwisseling en investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling
- g. Eén uitvoerings- en handhavingsbeleid, en één uitvoeringsprogramma op basis van één risicoanalyse per regio
- h. Versterking van de positie van de directeur door verplicht mandaat en herzien van de benoemingsprocedure
- i. Inrichten van Rijkstoezicht op omgevingsdiensten
- j. Advisering en uitvoeringstoets door omgevingsdiensten over omgevingsplannen.

1.2 Advies op hoofdlijnen, nadere uitwerking nodig door nieuw kabinet

De gevolgen van dit advies zijn afhankelijk van de koers die een nieuw kabinet op dit onderwerp wil voeren. De verwachting is dat dit onderwerp onderdeel wordt van formatiebesprekingen. Daarnaast is het rapport een advies op hoofdlijnen. In eventuele uitwerking van onderdelen kunnen grote of minder grote gevolgen naar voren komen voor onze gemeenschappelijke regeling.

1.3 Het DB heeft kennisgenomen van het rapport en wacht reactie minister af

Het dagelijks bestuur heeft in de vergadering van 9 juni 2021 het rapport Cie Van Aartsen besproken. Het DB constateert dat het op dit moment nog onduidelijk is welke adviezen de minister overneemt. Vanwege deze reden is het integraal betrekken van de adviezen bij het plan van aanpak (nog) niet wenselijk. Het DB heeft daarom besloten om, kennis genomen hebbende van het rapport van Cie Van Aartsen en de reacties hierop, de aanbevelingen van de evaluatie GR RUD Drenthe uit te werken in een plan van aanpak.

2.1 Eerste duiding mogelijke gevolgen voor de RUD Drenthe en de deelnemers

Hieronder is getracht enige duiding te geven, zonder compleet te willen zijn. Hierbij hebben we proberen een onderscheid te maken in elementen die al dan niet invloed kunnen hebben op de RUD Drenthe.

- Het advies beoogt geen stelselwijziging, maar adviseert wel stevig ingrijpen door de Rijksoverheid, inclusief een toezichtsrol voor het Rijk.
- De RUD Drenthe komt waarschijnlijk niet snel in beeld voor een samenvoeging met andere diensten, mede omdat een indicatieve ondergrens van 100 fte wordt genoemd.
- Ten aanzien van het advies om meer aandacht te besteden aan strafrechtelijke handhaving zijn voor 2021 onlangs afspraken gemaakt en is hiervoor meer formatie opgenomen in de ontwerpbegroting 2022.
- Het advies over het hetzelfde basistakenpakket lijkt te zijn ingegeven uit het oogpunt van uniformiteit voor de omgevingsdiensten (verschillende inbreng vanuit de deelnemers). In Drenthe zijn goede afspraken gemaakt voor één uniform (milieu)takenpakket.
- In het rapport wordt aangegeven dat de zorg bij outputfinanciering is dat er te weinig ruimte is voor opleiding, kennisontwikkeling en innovatie. Hier wordt de spanning met de financiële situatie van gemeenten benoemd. Het advies aan het Rijk is om een gezonde financiële situatie van omgevingsdiensten te waarborgen, door zowel in te grijpen in financiële afspraken van gemeenschappelijke regelingen als zelf financieel bij te dragen. Onderwerpen van gesprek in Drenthe waaronder het ontbreken van eigen vermogen en de (financiële) krapte om het milieuwerk uit te voeren sluiten hierop aan.
- In Drenthe is inmiddels gestart met de voorbereidingen voor het opstellen van een uniform VTH beleid. De noodzaak hiervan wordt genoemd in het rapport van het Advies.
- Onafhankelijkheid van omgevingsdiensten: het is een nadrukkelijk onderwerp in het advies, en komt ook terug in zaken als financiering, mandaat, benoemingen en Rijkstoezicht. De nog niet vastgestelde Missie en Visie van de RUD Drenthe verwoorden de noodzaak om onafhankelijk te opereren. Zodra deze missie en visie zijn vastgesteld kan er gemandateerd

	<p>invulling worden gegeven aan de milieutaken vanuit autonomie (zelfstandigheid) en autoriteit (deskundigheid).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omgevingswet: de commissie adviseert de omgevingsdiensten te betrekken bij normstellingen in het omgevingsplan en ten minste een uitvoeringstoets op uitvoerbaarheid te laten doen. Dit is voor de RUD Drenthe een zeer actueel onderwerp, ook in relatie tot de gewenste effectiviteit en efficiëntie van de dienst. <p>3.1 Aantal adviezen betrekken bij opstellen plan van aanpak nav evaluatie GR Naast het onderzoek naar het functioneren van de omgevingsdiensten in het VTH stelsel is afgelopen periode ook een onderzoek uitgevoerd naar specifiek het functioneren van de RUD Drenthe, dit betreft de evaluatie die bij de start van de RUD Drenthe al was afgesproken. Geadviseerd wordt om een aantal adviezen uit het rapport van de commissie Van Aartsen te betrekken bij het vervolg (het op te stellen plan van aanpak) op basis van de uitkomst van de evaluatie GR RUD Drenthe. Zie ook argument 1.3.</p>
Bijlagen	<ul style="list-style-type: none"> - Rapport <i>'Om de leefomgeving – omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur'</i> - Brief van Omgevingsdienst NL aan de informateur - Reactie Omgevingsdienst NL op eindrapport - Reactie VNG op eindrapport - Vragen VNG / IPO aan Commissie Van Aartsen - Bericht op VNG site over rapport Commissie Van Aartsen
Communicatie persbericht	